

1. Ipuina

“ROSALINDA ETA TXOMIN, TXIRINGA ETA TXIRINGO”

1. HELBURUAK

2. EDUKIAK

3. JARDUERAK

Ana Mª García de Motiloa Gámiz

1. IPUINA	HELBURU OROKORRA	HELBURU ZEHATZAK GAITASUNEN ARABERA			
<p>“ROSALINDA ETA TXOMIN, XIRINGA ETA XIRINGO”</p>	<p>Mina umore-egoeren bidez adieraztea, kontrako bizipenak erlatibizatu ahal izateko.</p>	<p><i>Hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna</i></p>	<p><i>Matematikarako gaitasuna</i></p>	<p><i>Zientzia-, teknologia- eta osasun-kulturarako gaitasuna</i></p>	<p><i>Informazioa tratatzeko eta teknologia digitala erabiltzeko gaitasuna</i></p>
		<p>Ipuina abiapuntu hartuta, ahoz eta idatziz komunikatzea, min- eta beldur-egoerak eta egoera alaiak eta umorez beteak adierazteko.</p>	<p>Medikamentu likidoak eta solidoak bereiztea, haiek langai hartuta neurri (dosi) zehatzak zenbatesteko eta grafikoen bidez informazioa interpretatzen jakiteko.</p>	<p>Testu irakasgarriak irakurtzea, medikamentuak behar bezala erabiltzeko haiekin lotutako informazioa irakurri ondoren.</p>	<p>Interneten bidez, xiringekin lotutako gai bati buruzko informazioa bilatzea, eskuratzea eta lantzea, IKT baliabideen bidez jakinarazteko eta partekatzeko.</p>

1. IPUINA	EDUKIAK, GAITASUNEN ARABERA			
<p>“ROSALINDA ETA TXOMIN, TXIRINGA ETA XIRINGO”</p>	<p><i>Hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna</i></p>	<p><i>Matematikarako gaitasuna</i></p>	<p><i>Zientzia-, teknologia- eta osasun-kulturarako gaitasuna</i></p>	<p><i>Informazioa tratatzeko eta teknologia digitala erabiltzeko gaitasuna</i></p>
	<p>*Irakurrizko ulermena</p> <p>*Hipotesiak sortzea</p> <p>*Antzeko hitzak bereiztea</p> <p>*Treibetasunak garatzea, egoera mingarrirei aurre egiteko hauen bidez:</p> <p style="padding-left: 40px;">.Pentsamendu positiboa lantzea</p> <p style="padding-left: 40px;">.Txisteak sortzea</p> <p style="padding-left: 40px;">.Umorezko elkarrizketak</p> <p>*Mahai-inguruak</p> <p>*Atsotitzak</p> <p>*Zuhaitz genealogikoa</p>	<p>*Medikamentu likidoak. Xiringa batekin, medikamentu baten DOSI egokia zein den jakitea, hauen bidez kalkulu zehatza erabiliz:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Edukiera-neurriak: (ahoseruma, xarabeak, injekzioak...) 2. Bikoitza, hirukoitza. 3. Zenbakikuntza hamartarreko sistema. 4. Zatikiak <p>* Medikamentu solidoak (pastillak, kapsulak...)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pisu-neurriak (g eta mg): 2. Erdia, herena <p>Grafikoen bidez informazioa interpretatzea.</p>	<p>*Testu irakasgarriak irakurritik (esku-orriak), medikamentuen datuak aztertzea:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. BABESA (ontziak) 2. IDENTIFIKAZIOA (informazioa) <p>* Errezeta medikoa.</p>	<p>*Interneten informazioa bilatzea.</p> <p>*Zenbait bilatzaile erabiltzea</p> <p>*Ikasgelako bloga (Wikipedia)</p> <p>*Informazioaren tratamendua</p> <p>*Irudiak bilatzea</p> <p>*Word dokumentuak.</p>

JARDUERAK

ROSALINDA ETA TXOMIN, XIRINGA ETA XIRINGO

Hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna

JARDUERAK:

- Lee el cuento “Rosalinda y Domingo, la jeringa y el jeringo”.
- Responde a estas preguntas relacionadas con el cuento que has leído:

1.- La familia de la jeringa Rosalinda está formada por:

Inventa nombres para los bisabuelos y abuelos de Paquito y Margarita:

Bisabuelos _____

Abuelos _____

2.- Enumera cuatro vecinos de esta familia y cuatro vecinos tuyos.

3.- ¿Por qué se confundió Rosalinda en el trabajo que tenía que hacer?

4.- ¿Por qué estaba preocupada Rosalinda la jeringa?

5.- ¿Cuál fue el error de Domingo?

6.- Si te propusieran cambiar el título de este cuento, ¿qué título le pondrías?

7.- Haz un resumen del cuento.

8.- Al final del cuento aparece esta frase:

“El dolor con humor, se lleva mejor...” ¿Qué opinas tú ?. Escríbelo.

- Observa las diferentes ilustraciones del cuento y fíjate en la forma en que los protagonistas muestran sus emociones: miedo, preocupación, alegría...A partir de la observación, responde a estas preguntas:

1. ¿Qué sentirán los niños y niñas cuando les pinchan las jeringas?

2. ¿Qué sentirán las jeringas cuando les pinchan a los niños y niñas?

3. ¿Qué sentirán las enfermeras cuando les persigue Domingo?

4. ¿Cómo se sentirá él?

5. Y cuando Rosalinda pincha a los muñecos, ¿qué pensarán los niños?

6. ¿Cómo se sentirá Rosalinda cuando se tropieza con la fregona?

- Mimetiza (imita) tres de las emociones observadas.

- Jugamos con las palabras y sus matices, por ejemplo:

algodón	don algo
pesadilla	quesadilla
tequila	quilate
máscara	más cara
agujón	aguijón
sordo	gordo
dosis	sí dos

Escribe tres ejemplos parecidos.

- Termina tres oraciones que nos sirvan de ayuda para desarrollar un pensamiento positivo:

1. Estaré mejor si _____
2. Si tengo un problema _____
3. Siendo optimista veré las cosas _____

- Lee el siguiente chiste en el que se hace un juego de palabras:

La pequeña Susana Silva acaba de ingresar en el hospital. Por la noche, suena el teléfono. Su padre, lo descuelga y dice:

-Dígame.

Al otro lado, alguien pregunta:

-¿Susana Silva?, a lo que el padre responde:

-No, Susana duerme.

- Crea un chiste a partir de la palabra PINCHAR y sus diferentes significados:

pinchar un teléfono, pinchar discos, pinchar con el ratón, pinchar una rueda...

Su radiografía mostraba una costilla rota, pero ya se la hemos arreglado con Photoshop...

- Inventa un diálogo humorístico entre la aguja de pinchar y la de coser.

- Realizamos un pequeño coloquio sobre la importancia de desarrollar la imaginación y la fantasía para poder crear situaciones divertidas partiendo de otras que impliquen dolor.

- Explica los siguientes refranes:

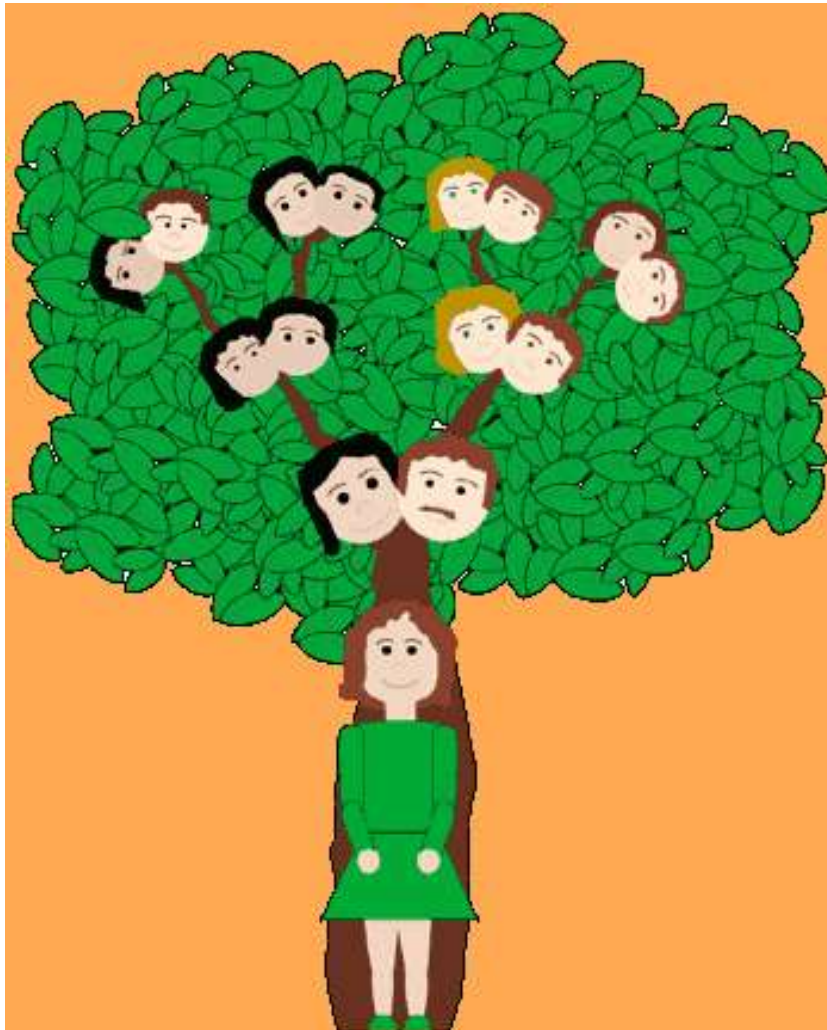
1. El buen humor nos aleja de las manos del doctor

2. A cualquier dolencia, es remedio la paciencia

3. La salud es un tesoro de más quilates que el oro

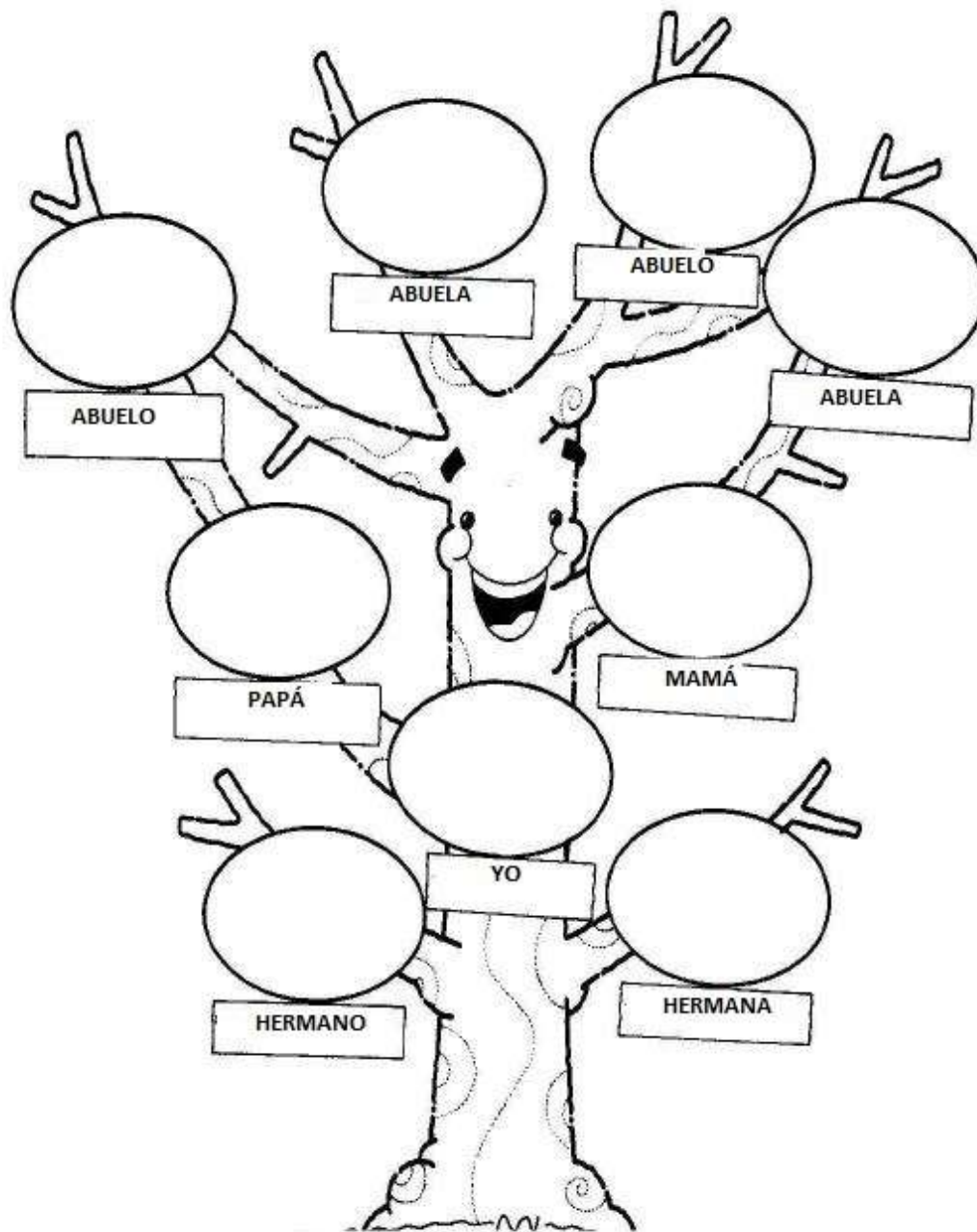
- **El árbol genealógico** es un cuadro en forma de árbol en el que se representan los parentescos de los miembros de la familia.

Cuando estamos enfermos recibimos la visita de muchos familiares y amigos. Vas a aprovechar esta ocasión para completar tu árbol genealógico. Puedes añadir los nombres de los bisabuelos y, si tuvieras más hermanos o hermanas de los que aparecen, también los puedes añadir.

Si no tienes padres y otras personas desempeñan esa función, también puedes poner sus nombres.

Al final, pega fotos o dibuja a tus parientes y por último, puedes colorear todo.

Matematikarako gaitasuna.

- Behatu xiringen mililitro bidezko markatzea. Neurriak:
 - 1 ml medikamentu-kantitate txikiak emateko; adibidez, intsulina.
 - 5 ml hantura-contrakoak jarabe-forman emateko, besteak beste.
 - 10 ml medikamentu hauek emateko: _____(bilatu informazioa solairuko gainbegiralearen, erizainen edo pediatren laguntzaz).

- Marraztu:

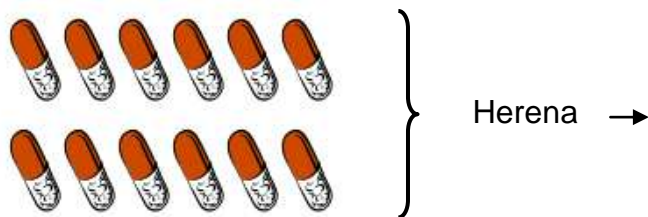
Bikoitza →

Erdia →

Hirukoitza →

- Lotu geziekin neurtu beharreko magnitudeak eta erabili beharreko neurketa-unitateak.

1. Ospitalearen eta zure etxearen arteko distantzia metro
2. Flasko bat jaraberen pisua kilogramo
3. Xiringa baten luzera gramo
4. Ospitalearen altuera kilometro
5. Zure pisua zentimetro
6. Ospitaleko errehabilitazio-igerilekuko ura litro

- Pentsa ezazu guraize batzuekin kapsula-zerrenda honen 6/10 mozteko eskatzen dizutela. Markatu errotuladore beltz batekin moztu behar zenukeen zerrenda.

- Flasko bat xarabek 5 euro eta 20 zentimo balio zuen. Orain 75 zentimo garestitu dute haren prezioa. Zer prezio izango du jarabeak igoeraren ostean?

1) Problema ulertzea

2) Ebazteko plana

3) Plana martxan jartzea

4) Prozesu guztia berrikustea

• **Grafikoen bidez informazioa interpretatzen dut:**

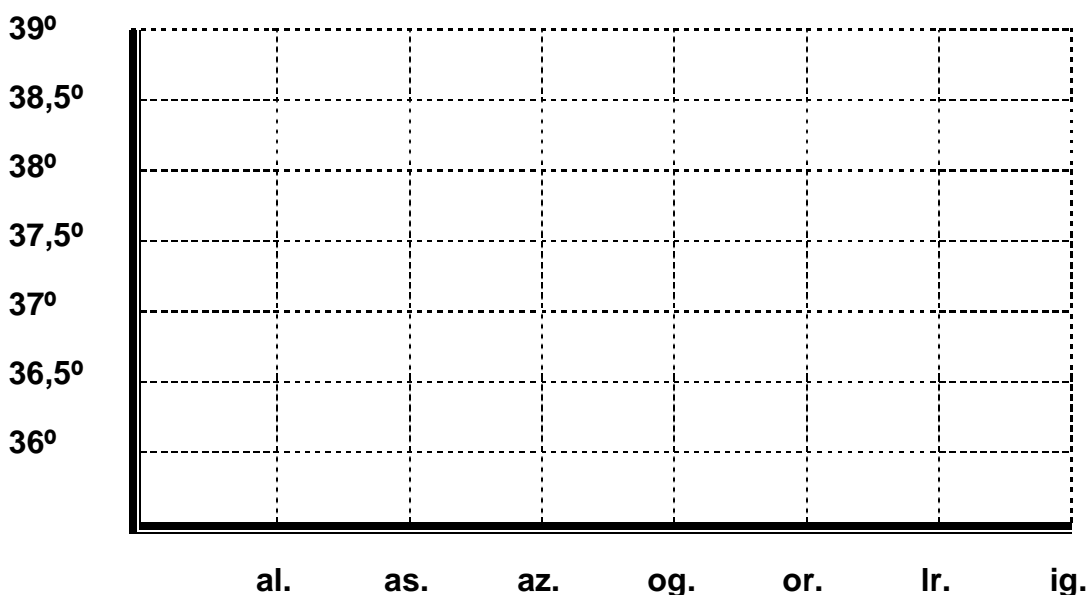
Giza gorputzak tenperatura jakin bat du behar bezala funtzionatzeko. Tenperatura hori ohi baino altuagoa denean, pertsona gaizki sentitzen da organismoak behar bezala lan egiten ez duelako, eta sukarra duela esaten da. Giza gorputzaren batez besteko tenperatura 36,5 °C-tik 37,0 °C-ra bitartekoa

da. Temperatura igotzeak edo jaisteak zerbait gaizki dabilela adierazten du, eta medikuarengana jotzea komeni da, azterketa bat egiteko.

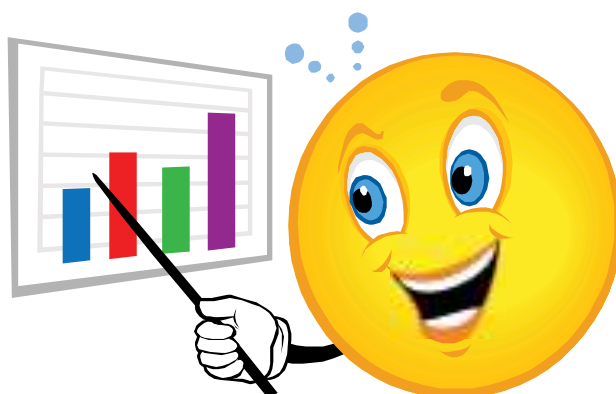
Taula honetan, asteko egun bakoitzean duzun gorputz-temperatura idatzi behar duzu.

	Astelehena	Astearte	Asteazkena	Osteguna	Ostirala	Larunbata	Igandea
TENPERATURA (°C-tan)							

Zazpi egunean bildutako informazioarekin, grafiko bat egin behar duzu:

Kontuan izan behar duzu zure temperatura 36,5 °C-tik gorakoa bada, adibidez, zenbaki horren gaineratik eta 37 °C-ra iritsi aurretik dagoen puntu batean markatu behar duzula. Gauza bera gertatuko da zenbakiaren azpitik badago; adibidez, 37,3 °C bada, 37,5 °C-ren azpian markatu behar duzu.

Zientzia-, teknologia- eta osasun-kulturarako gaitasuna

- Bildu zenbait medikamenturen bilgarriak, eta sailkatu motatan (hantura-
kontrakoak, analgesikoak, antibiotikoak...)
- Bilatu jarabe-flaskoak duen etiketan agertzen den informazioa.
- Esku-orria zenbait medikamentuk izaten duten liburuxka edo papera da.
Bilatu honi buruzko informazioa esku-orrian:

1. Indikazioak _____

2. Erabilera edo hartzeko modua _____

- Errezeta medikoa lege-dokumentu bat da; haren bidez, [medikuek](#) pazienteak hartu behar duen eta farmazian emango dioten [medikazioa](#) zehazten dute.
- Ikusi errezeta medikoaren eredu bat:

PRESKRIPZIOA: (Produktua kontsegnatu. Medikamentua bada, hauek ere kontsegnatu; NIA edo marka, forma farmazeutikoa, hartzeko modua, dosia unitateko, unitateen kopurua enbese bakoitzeko).

PRESCRIPCIÓN: (Consignar el producto. En caso de medicamento, DCI-o marka, forma farmacéutica, vía administ. dotoa por unidad, n.º unidades por envase).

Tratamenduaren iraupena
Duración tratamiento

PAZIENTEA: (Izena, Abizenak, Jaiotze-urtea, Identifikazio-Zk.)

PACIENTE: (Nombre, Apellidos, Año de nacimiento, N.º de identificación)

Eman

Enb./Kop.

N.º am.

Posologia:

Posología:

Unitate Hartze bakoitzeko
Unidades / Toma

Cada

ordurtik behin
horas

Farmazeutikoaren eglabidea / Ordeakoa:
Originala del farmacéutico / Sustituyo por:

MEDIKUA: (identifikazio-datuak).
MEDICO: (Datos de identificación).

Preskripzioaren data / Fecha prescripción

Farmazeutikoaren sinadura
Firma del farmacéutico

FARMAZIA: (Identifikazio-datuak,
dispentsazio-data eta sinadura).

FARMACIA: (Datos de identificación,
fecha dispensación y firma).

Farmazeutikoarentzako oharra
Advertencias al farmacéutico

Medikuaren sinadura
Firma del Médico

PREZINTU KUPOIAK
CUPONES PRECINTO

0Y2009731927

- Errezeta honen epea **HAMAR EGUNEKOA** da. Zuzenketak edo urratuak edukiz gero, ez du baliorik.
- Errezeta honekin, egindutako medikamentuak edozein farmaziatan eskura daitezke.
- Esta receta caduca a los **DIEZ DIAS**. No será válida con enmiendas o raspaduras.
- Con esta receta podrán ser retirados en cualquier farmacia los medicamentos prescritos.

Ikusten duzun bezala, medikuak eta farmazialariak bete beharrek zenbait eremu ditu errezeta medikoak.

- Errezetan PRESKRIPZIO hitza dator, eta hau esan nahi du: AGINTZEAREN ekintza eta ondorioa. Bilatu hiztegian AGINDU hitza, eta idatzi errezeta medikoekin zerikusia duen esanahia.

- Ikertu zer diren “ZIGILU-KUPOIAK”. Erizain, pediatra, senitarteko, irakasle... bati galdetu diezaiokezu.

- Noiz iraungitzen da errezeta bat?

- Orain, begiratu arretaz gure pediatrik paziente batentzat bete duen errezeta mediko honi:

P.3 ERREZETAREN GORPUTZA / CUERPO DE LA RECETA

PRESKRIPZIOA: (Produktua kontsignatu. Medikamentua bada, hauek ere kontsignatu: NIA edo marka, forma farmazeutikoa, hartzeko modua, dosis unitateko, unitateen kopurua enbese bakoitzeko).

PRESCRIPCION: (Consignar el producto. En caso de medicamento: DCI o marca, forma farmacéutica, vía administ., dosis por unidad, n.º unidades por envase).

Eman
Enb./Kop.
N.º env.

Amoxicilina
suspension
(5 ml / 250 mg)

Tratamenduaren iraupena
Duración tratamiento

5me / 8 ordu

Posologia: Posologia:

Unitate Hartze bakoitzeko
Unidades / Toma

10 Egun
Cada ordurik behin
horas

Farmazeutikoaren eginbidea / Ordezkoa:
Diligencia del farmacéutico / Sustituto por:

Farmazeutikoaren sinadura
Firma del farmacéutico

PAZIENTEA: (Izena, Abizenak, Jaiotze-urtea, Identifikazio-Zk.)

BENJAMIN STILTON
2002

01 / XX 7XX 7X

MEDIKUA: (Identifikazio-datuak).
MEDICO: (Datos de identificación).

Preskripzioaren data / Fecha prescripción

Dr - Morpente
2012 / 11 / 09

FARMAZIA: (Identifikazio-datuak, dispensazio-data eta sinadura).

FARMACIA: (Datos de identificación, fecha dispensación y firma).

Farmazeutikoarentzako oharrak
Advertencias al farmacéutico

Medikuaren sinadura
Firma del Médico

PREZINTU KUPONIAK
CUPONES PRECINTO

0W5002428236

- Errezeta honen epea **HAMAR EGUNEKO** da. Zuzenketa edo urratuak edukiz gero, ez du baliorik.
- Errezeta honekin, agindutako medikamentuak edozein farmaziatan eskura daitezke.
- Esta receta caduca a los **DIEZ DIAS**. No será válida con enmiendas o raspaduras.
- Con esta receta podrán ser retirados en cualquier farmacia los medicamentos prescritos.

AKTIBO DAUDENENTZAKO ERREZETA ARRUNTA / RECETA ORDINARIA ACTIVOS

- Orain, erantzun galdera hauei:

1. Zer izen du pazienteak hartu behar duen medikamentuak?

2. Nola du izena pazienteak?

3. Zer dosi hartu behar du?

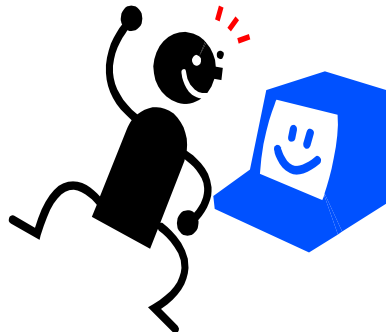
4. Zenbatean behin hartu behar du dosia?

5. Zenbat egunean hartu behar du medikamentua?

6. Zure ustez, zer tresna erabiliko kasu honetan dosia neurtzeko (5 ml)?

Informazioa tratatzeko eta teknologia digitala erabiltzeko gaitasuna.

- Bilatu ipuinean xiringa eta zoru-garbigailua agertzen diren irudia.
Bitxia den arren, erabili eta botatzeko xiringa (behin bakarrik erabiltzen da) eta zoru-garbigailua pertsona berak asmatu zituen.
- Bilatu asmatzaile horri buruzko informazioa Interneteko bilatzailearen batean:
 - <http://www.google.com>
 - <http://www.search.yahoo.com>

Ikasgelako blogean ere bilatu dezakegu informazioa:

www.hospitalandia.blogspot.com, eskuineko zutabearen: **“Goazen kontsultara” WIKIPEDIA.**

Datu hauek lortu behar dituzu:

1. Asmatzailearen izen-abizenak: _____
2. Jaiolekua _____
3. Lanbidea _____
4. Zer urtetan asmatu zuen zoru-garbigailua _____
5. Zertan datzan asmakuntza _____

6. Bilatu gizon horren beste bi asmakuntza _____
7. Heriotza-urtea _____
8. Heriotza-lekua _____

- Hautatu eta azertu lortutako informazioa, eskatzen zaizkizun datuak kontuan hartuta.

- Bilatu gaiarekin lotura duten irudiak.
- Egin jarduera hori Word dokumentu batean, eta erantsi dokumentuari aurkitzen dituzun irudiak.
- Azken lana ikasgelako blogean argitaratuko dugu.

